

mărul uscat ședea, Vis fu, cu cucul la țară — Văleni, Departe de țara mea. Mai trebuie să adăugăm trei poezii patriotice inspirate de primul război mondial, cit și cele două poezii publicate în ziarul « Otecestvo ».

În poezia *Cukul pe mărul uscat ședea* poeta își cîntă în versuri naive dorul de meleagurile unde a trăit:

Admiram munții gigantici
Cu brazi peste tot falnici,
Ape scilipeau mereu senine,
Se scurgeau pe jos șerpuiind...

Tot nostalgia după țara natală o exprimă versurile *Vis fu, cu cucul la țară — Văleni*:

Mă deșteptai cu aer curat la țară
Deschisei fereastra, mă uitai afară,
Cerul părea că pămîntului vorbește.

În aceeași poezie găsim și rindurile inspirate de peisajul rustic oltenesc:

Vite-n băltătură mereu mugeau,
Cu gîtlul întins spre poartă arătau,
Cîmpii în rouă pe roade, iarbă și flori,
Soarele colora ale lor culori.

Tristețea și dorul străbat și poezia *Departe de țara mea*¹:

Aici în străinătate
Străină sînt or ce fac,
Amintirea de departe
Întristare doar îmi fac.
Vînt adie din cîmpie,
D-ar ști de tristul meu gînd,
Ar sufla cu vijelie
Să risipe al meu gînd.

Ecaterina Vasileva a dedicat patru din poeziile sale Bulgariei. Cea mai prețioasă este *Chestia Orientului. Hagi Dimităr în Balcani*, unde, în versuri patriotice oglindește jertfa și lupta eroică a cetei de revoluționari, condusă de legendarii voievozi Hagi Dimităr și Ștefan Caragea, care au trecut Dunărea din România în Bulgaria, în vara anului 1868². În *Tragedia unei păsări. Alegoria unui popor balcanic*, dinșa evocă Bulgaria subjugată și dorința acesteia pentru libertate, iar în *Fluviul în Balcani* cîntă în versuri ușoare marele riu Marița ce curge în sudul Bulgariei. A patra poezie este închinată morții eroice a lui N. Voievodov și T. Pavlovici, despre care am pomenit.

Alte două poezii, scrise în românește și dedicate Bulgariei sînt cele publicate în ziarul « Otecestvo ». Acestea sînt: *Dorința mea* (titlul însă este dat în bulgărește — *Желанието ми*) și *Medhatpașa supărat secolului* (sic) *al XIX-lea — în timpul insurecției bulgare vorbește în sine*³. Prima este publicată în Nr. 26 din 23 ianuarie 1870 al ziarului sub semnătura « O bulgăroaică din Brăila K. ». Cealaltă, însoțită de traducerea în bulgărește, cu însemnări explicative în ambele limbi, a fost publicată în nr. 75 din 5 februarie 1871, sub semnătura » C.M.V.-va ».

Iată două strofe din poezia *Dorința mea*:

Aș dori ca drepturi bune
Deopotrivă să avem
Cu popoarele vecine
Și independenți să fim.
Aș dori să văd iubire
Între frați și creștini,
Ași dori să văd unire
În bulgari și în romîni.

Toate versurile Ecaterinei Vasileva, tipărite cu multe greșeli, sînt modeste, simple, lipsite de valoare artistică propriu-zisă. Dar ele păstrează și redau cu căldură o gamă de sentimente și idei care sînt ale unei epoci eroice din istoria poporului bulgar. Ele evocă și unul din cele mai fecunde momente din istoria relațiilor frățești romîno-bulgare. Prin aceste calități ele devin un document de epocă și sub acest aspect importanța lor este mai mare. În mod deosebit se impune atenției noastre monologul, pe care l-am reprodus în întregime și din care ne dăm seama de sentimentele ce animau în epoca respectivă emigrația bulgară, precum și pe romîni și greci.

Fără îndoială, Ecaterina Vasileva merită să ocupe locul cuvenit în galeria persoanelor, care prin activitatea lor au contribuit la cimentarea legăturilor culturale romîno-bulgare.

¹ Este vorba de România.

² D. N. Mincev, *Неизвестно стихотворение за Хаджи Димитър на румънски език*, în « Вечерни новини » Sofia, anul VIII, Nr. 2165, 5.VIII.1958.

³ *Midhat pașa* (1822–1884), valiu al regiunii Dunărea, cu reședința la Ruscuc, mare vizir etc., mort în surghiun. A încercat să introducă unele reforme, multe din acestea în contra bulgarilor și tinzînd chiar la deznaționalizarea lor.